

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/107/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4421203479
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4421203479.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Sone Vackovej, v spore žalobcu: X. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, proti žalovanému: Dopravní podnik města Děčína, a.s., Dělnická 106, Děčín VI., I.Č. 62240935, Česká republika, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“) zo dňa 22. júla 2022 pod č.k. 18C/56/2021-146 (ďalej len „rozhodnutie súdu prvej inštancie“), takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať a konanie zastavil. Druhým výrokom žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 161 ods. 1, 2, § 257, § 391 ods. 2, § 396 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), čl. 4 ods. 1, čl. 5 ods. 1, čl. 28 ods. 1, čl. 63 ods. 1 nariadenia Brusel I.

1.1. Uviedol, že žalobca sa svojou žalobou voči žalovanému domáhal náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú mu mal spôsobiť krivým obvinením proti jeho osobe, urážkou na cti, psychickou ujmu, týraním a terorom, trestnými činmi a podvodmi, porušením zákonníka práce a pracovnej disciplíny, porušením zákona a ústavy ČR a smerníc EÚ žalovaný spôsobom, ktorý v žalobe opísal. Súd prvej inštancie uznesením sp.zn. 18C/56/2021-23 zo dňa 13.09.2021 konanie z dôvodu prekážky skôr začatého konania zastavil a v II. výroku rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, že žiadnej zo strán sporu tento nárok nepriznal. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca odvolanie, o ktorom Krajský súd v Nitre rozhodol tak, že uznesením sp.zn.: 25Co/16/2022-133 zo dňa 16.03.2022 napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 05.05.2022.

1.2. Súd prvej inštancie považoval za nesporné, že v prejednávanej veci ide o spor s cudzím prvkom, pretože žalobca má bydlisko v Slovenskej republike a žalovaný podľa preukázaných skutočností sídlo v Českej republike, a preto je potrebné posúdiť, či má tunajší súd medzinárodnú právomoc. Súd posúdil svoju právomoc podľa nariadenia Brusel I vzhľadom na vecnú a časovú pôsobnosť uvedeného nariadenia. Predmetom sporu je zaplatenie sumy ako náhrady nemajetkovej ujmy, teda ide o občianskoprávny vzťah (čl. 1 ods. 1 nariadenia Brusel I). Žalobca podal svoju žalobu dňa 03.08.2021, a preto sa na predmetnú vec použije nariadenie Brusel I bis v zmysle prechodného ustanovenia čl. 66 ods. 1 uvedeného nariadenia, keďže konanie sa začalo po 10.01.2015. Aplikujúc všeobecné kritérium čl. 4 nariadenia dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalovaného možno žalovať na príslušnom súde Českej republiky. Preto pri skúmaní právomoci súd ďalej posudzoval, či sú splnené podmienky na to, aby žalobca žaloval žalovaného pred súdom Slovenskej republiky podľa iných kritérií upravených v nariadení. Vzhľadom na predmet sporu je súd toho názoru, že nie je možné konštatovať splnenie kritérií

výlučnej právomoci uvedených v čl. 24 (oddiel 6), ani osobitných právomocí uvedených v oddieloch 2 až 7 kapitoly II nariadenia Brusel I bis. V dôsledku uvedených skutočností súd prvej inštancie v súlade s čl. 28 ods. 1 nariadenia Brusel I vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať a s poukazom na § 161 ods. 1 a 2 CSP konanie zastavil pre nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, a to nedostatok právomoci súdov Slovenskej republiky. O trovách prvoinštančného a odvolacieho konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 257 CSP, keď vzhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa a že žiadnej zo strán sporu trov konania dosiaľ nevznikli.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal, že napadnuté rozhodnutie sa nezakladá na pravde, hrubo porušuje zákon a Ústavu SR, zmluvy, smernice Európskej únie, celú jurisdikciu o ľudských právach Európskeho súdu pre ľudské práva. Súd prvej inštancie nemá záujem o spravodlivý proces. ČR aj SR sú členskými štátmi EÚ a EÚ umožňuje práva žalobcom, aby mohli podať žalobu v inom štáte EÚ. Poukázal na čl. 4 ods. 1 a čl. 21 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1215/2012 z 12.12.2012. Do 27.07.2020 mal trvalý pobyt v Českej republike, kde bol aj v zamestnaneckom pomere a od tej doby je prihlásený na trvalý pobyt na území SR, kde je i štátnym občanom. Nevidel dôvod zastaviť konanie. Považoval za zrejmé, že nariadenie sa vzťahuje z hľadiska teritoriálnej a časovej pôsobnosti na oba zmluvné štáty rovnako a to na podmienky, ktoré vyplývajú z individuálnej pracovnej zmluvy, ktorú žalobca ako zamestnanec uzatvoril so žalovaným ako zamestnávateľom.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP), viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal. Dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

5. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 03.08.2021 domáhal náhrady nemajetkovej ujmy za krivé obvinenie proti jeho osobe, za urážku na cti proti jeho osobe, za psychickú ujmu proti jeho osobe, za psychický teror a psychické týranie proti jeho osobe, za zločiny, trestné činy a podvody spáchané proti jeho osobe žalovaným. Súd prvej inštancie uznesením pod č.k. 18C/56/2021-23 zo dňa 13.09.2021 konanie zastavil pre prekážku litispendencie a žiadnej zo sporových strán právo na náhradu trov konania nepriznal. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, o ktorom odvolací súd rozhodol uznesením č.k. 25Co/16/2022-133 zo dňa 16.03.2022 tak, že uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že neskúmal otázku právomoci. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením.

7. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

8. Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Nakoľko sa v predmetnej veci jedná o spor s cudzím - medzinárodným prvkom a cezhraničný spor, súd najskôr vždy skúma právomoc (najmä osobnú pôsobnosť predpisu). Jednou z prvoradých procesných podmienok konania je danosť súdnej právomoci. Inštitút právomoci sa všeobecne chápe ako zákonom vymedzený rozsah činností, ktorých realizácia je právom aj povinnosťou súdov. Jej splnenie súd skúma ex offo v každom štádiu konania a na každom stupni a jej nedostatok je neodstrániteľný a vedie k zastaveniu konania. Ak súd zistí, že nie je daná jeho právomoc na prejednanie a rozhodnutie o veci s cudzím - medzinárodným prvkom, konanie zastaví.

10. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v súlade s čl. 28 ods. 1 nariadenia Brusel I je potrebné vyhlásiť, že nemá právomoc vo veci konať a preto podľa § 161 ods. 1, 2 CSP konanie zastavil pre nedostatok procesnej podmienky, ktorú nemožno odstrániť a to nedostatok právomoci súdov Slovenskej republiky. Súd skúma splnenie procesných podmienok kedykoľvek počas konania, a to ex offa. Pri zistení nedostatku neodstrániteľnej podmienky konania súd konanie zastaví. Medzi neodstrániteľné nedostatky procesných podmienok, ktorých existencia má vždy za následok zastavenie konania, patrí okrem iného aj nedostatok právomoci súdu vec prejednať a rozhodnúť. Ak súd zistí, že spor nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, konanie bezodkladne v zmysle ustanovenia § 9 ods. 1 CSP zastaví. Samotná právomoc sa všeobecne posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu, v tomto prípade súdu, riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie. Civilný sporový poriadok vymedzuje právomoc súdov v ustanoveniach § 3 a 4 CSP. Podľa § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Súkromnoprávne vzťahy, z ktorých vychádzajú súkromnoprávne spory a iné veci, sú charakterizované najmä právnou rovnosťou a vôľovou autonómiou ich účastníkov. Ich postavenie je rovnocenné, čo znamená, že jeden z účastníkov súkromnoprávneho vzťahu nie je oprávnený jednostranne ukladať povinnosti druhému účastníkovi a ani sám autoritatívne vynucovať splnenie povinnosti druhého účastníka súkromnoprávneho vzťahu. Nad rámec súboru vzťahov uvedených v § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú aj iné veci, ktoré sa už nezakladajú priamo na práve súkromnom, ale len vtedy, ak to ustanovuje zákon, čo vyplýva z ustanovenia § 4 CSP. Podľa čl. 7 ods. 2 druhej vety Ústavy SR právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Relevanciu majú najmä nariadenia Rady EÚ týkajúce sa právomoci, ktoré sa aplikujú v prípade, ak sa nepoužije medzinárodná zmluva, ktorá nekoliduje s pôsobnosťou priamo aplikovateľnej európskej normy. Až následne sa aplikujú príslušné ustanovenia zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom.

11. Podľa ustanovenia § 161 CSP má súd v každom štádiu konania povinnosť skúmať, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci. Súd prvej inštancie vzal do úvahy, že žalovaným v predmetnej veci je Dopravný podnik mesta Děčína, a.s., ktorý je právnickou osobou so sídlom v Českej republike, teda mimo územia Slovenskej republiky, ako aj to, že ide o konanie s cudím prvkom a preto na vec správne aplikoval ustanovenia nariadenia Brusel I. (nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12.12.2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach). Súd prvej inštancie sa správne zaoberal posúdením svojej právomoci podľa uvedených kritérií a dospel k správneému záveru o nedostatku právomoci, v dôsledku čoho konanie zastavil. Vzhľadom k vyššie uvedenému odvolací súd odvolacie námietky žalobcu posúdil ako nedôvodné a ďalej sa nimi nezaoberal.

12. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením vecne správne a svoje rozhodnutie aj dostatočne odôvodnil, preto toto uznesenie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

13. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že v tomto štádiu konania mu žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).